

El model que proposen els socialistes catalans i europeus de la UE

Les noves fronteres d'Europa

L' **MARIA BADIA**

Europa dels Vint-i-cinc és ja una realitat: una aspiració que la Comunitat Econòmica Europea ja va recollir l'any 1957, en el seu tractat constitutiu.

Fa només catorze anys, Berlín era una ciutat encara dividida pel mur de la vergonya. Un mur que durant anys va privar Europa de l'esperança del seu retrobament i de la conquesta de la seva llibertat. La caiguda del Teló d'Acer i la reunificació d'Alemanya ens han aconduït a recuperar la unitat històrica dels pobles d'Europa. Avui, aquesta Europa de més de 450 milions de ciutadans i ciutadanes culmina aquest procés d'unificació i ens apropa una mica més al somni de pau, igualtat, llibertat i solidaritat que els socialistes hem impulsat des dels inicis de la construcció europea.

L'ampliació s'ha concebut des del principi com una missió econòmicament complicada, però políticament necessària, d'una importància ètica i política cabdals. De fet, la destinació comuna d'Europa és la de construir junts el futur. Però el futur d'Europa dependrà de la voluntat política dels seus ciutadans i ciutadanes.

Durant anys, el debat europeista s'ha situat, i per alguns encara és així avui dia, entre ampliació i integració, és a dir, entre extensió i aprofundiment del projecte comunitari. El que per a molts encara no és clar, és fins a quin punt l'ampliació de les fronteres comunitàries representa un avenç en les aspiracions integracionistes, en l'aprofundiment de la construcció europea.

L'ampliació no és tan sols una qüestió d'augment de les dimensions espacials del projecte europeu, sinó que suposa també l'extensió de tots els nostres principis més intrínsecs, més

enllà d'unes fronteres que fins no fa gaire es consideraven impenetrables.

Quan, després de la Segona Guerra Mundial, Schuman va donar ambició i perfil polític a l'experiència econòmica de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA), la idea d'una Europa transnacional –el Mercat Comú– va néixer i es va desenvolupar en el benentès que avançant en els aspectes econòmics, s'aconseguiria avançar en el terreny polític, l'anomenat efecte *spill-over*. Així, els orígens del Mercat Comú van ser tan pragmàtics i limitats en les seves aspiracions polítiques que ningú va buscar una definició político-filosòfica del que significava Europa i ser europeu. I aquesta indefinició conceptual encara ara deixa obert el debat sobre els límits de l'ampliació.

El continent euroasiàtic és un continu territorial, sense fronteres geogràficament delimitades. Els límits naturals que –potser sense gaire fonament– determinen l'exclusió de les candidatures dels països de la riba sud de la Mediterrània a l'ingrés a la Unió Europea, no tenen aplicació a l'Est, on no hi ha un plantejament clar sobre on acaba Europa i on comença Àsia. Per exemple, Turquia és un país geogràficament implantat a l'Àsia menor en el 90% del seu territori però, en canvi, és candidat a l'adhesió a la Unió. Alguns dels països balcànics, per la seva banda, es consideren també clars aspirants a formar part de la Unió Europea, i fins i tot algunes veus propugnen l'europeïtat d'Israel, per raons culturals i polítiques –la qual cosa, sens dubte, obligaria a un replantejament global de les relacions de la Unió Europea a la regió–. Dubtes semblants,

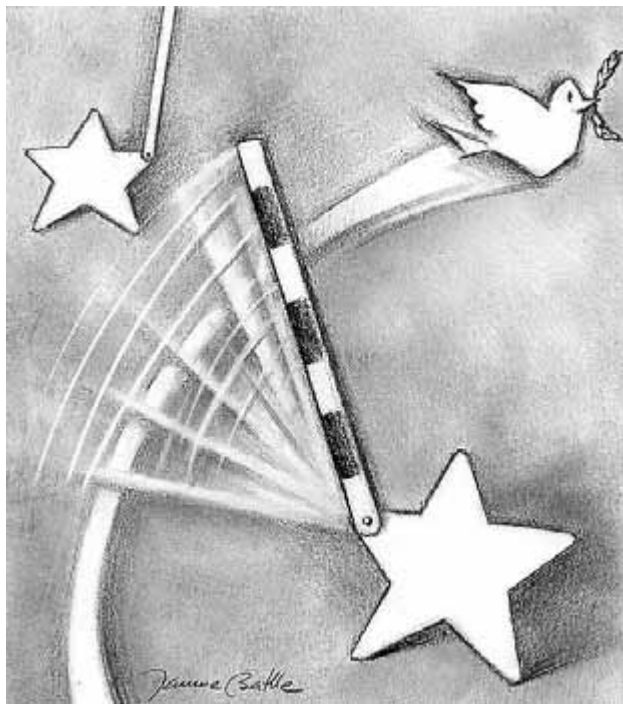
només augmentats per les seves dimensions, suscita la gran Rússia, que encara es considera massa diferent perquè la seva integració no tingui un alt cost en termes de desnaturalització del projecte europeu tal com avui l'entendem. De tota manera, geogràficament o, fins i tot, culturalment, bona part d'aquests països són tan europeus com ningú. I en aquest context d'incertesa, tan sols podem plante-

fonamenta les aspiracions comunitàries és la voluntat política per aprofundir les bases de la democràcia i de la pau al continent o més enllà. Els límits europeus estan marcats per una experiència compartida de veïnatge, idees, valors i interacció històrica; són límits fluids i variables en funció de les circumstàncies, que no poden condensar-se en una fórmula simple.

Però una gran Europa no podrà ser igual d'efectiva si no emprèn reformes a fons de la seva estructura interna i el seu funcionament. És evident que una Unió de quinze Estats no és el mateix que l'Europa dels Vint-i-cinc que avui tenim davant. Per això, l'altre repte imprescindible per a què l'ampliació sigui un èxit és l'aprovació i el futur desenvolupament de la Constitució Europea.

En aquest sentit, les properes eleccions al Parlament europeu seran determinants en la mesura que conformaran una nova majoria que pot ser decisiva en l'enfocament que adopti la Unió Europea en l'horitzó proper. Bàsicament, Europa té dos camins oberts: el que porta cap a un gran mercat desregulat, un món regit per l'unilateralitat i les guerres preventives, i on els governs tenen l'última paraula; o bé, una Europa forta que camina cap a un creixement sostenible, una ocupació de qualitat per a tothom, unes relacions internacionals basades en el multilateralisme i la prevenció de conflictes, i on els ciutadans i les ciutadanes siguin protagonistes del seu futur. I aquest és el model que els socialistes catalans i europeus proposem.

• MARIA BADIA. SECRETÀRIA DE POLÍTICA EUROPEA I INTERNACIONAL DEL PSC I CANDIDATA AL PARLAMENT EUROPEU

JAUME BATLLE

jar-nos interrogants: si Turquia és part d'Europa, quines raons hi ha per excloure una Rússia democràtica del projecte europeu, si no és la deformació que introduiria a les proporcions de la mateixa Europa?

Amb això vull expressar que els condicionaments geogràfics no poden ser un criteri viable per determinar els límits de l'ampliació de la Unió Europea, sinó que allò determinant i que

factor "imprevisible" que pot "alterar nuestras vidas", per ordenades que semblin. Hi ha signes indicatius que determinats "imprevistos" generin la revolta moral que, a impuls de la consciència motivada, provoquin "un vuelco" com el que han produït les darreres eleccions. Però també es detecten –i els dos contertulians s'hi referiren– signes inquietants, com el de la indolència i l'autocensura, que dificulten la consolidació dels signes positius. D'aquí passaren a Èsquil i la conversa va caure en la pedanteria i l'erudició inoportuna, de la qual fugiria Saramago resumint la seva obra literària i afegint: "Siempre he sentido la necesidad de oponerme a algo", no sols escrivint sinó en l'actitud i el comportament individual, car és la responsabilitat individual la que pot desfermar la revolta, i com digué José Saramago, "la rebelión no tiene porque ser armada". També ho ha escrit i argumentat en el seu darrer llibre, un llibre que s'entén millor després d'escoltar-ne l'autor, José Saramago, premi Nobel de Literatura i "comunista libertario".

• TERESA PÀMIES. ESCRITORA

Escoltar Saramago

TERESA PÀMIES

L'escriptor José Saramago em sembla més amè escoltat que llegit. Les seves idees exposades en entrevistes radiofòniques i debats televisats són les mateixes dels seus llibres. El que escriu i el que diu és el que pensa en el moment de dir-ho o escriure-ho, però escoltar-ho en la seva veu, gest i expressió resulta més aclaridor, més impactant i més estimulant que la lectura dels seus llibres. La placidesa de l'accent lusità, en lloc d'ensopir l'auditori, el desvetlla, predisposant-lo a la reflexió.

Ho vaig constatar el dilluns 26 d'abril al Teatre Condal, ple de gom a gom d'un públic preeminentment jove, molt jove que, com em digueren

alguns, no eren lectors del Nobel portuguès però se'l creuen perquè "el tio no fa trampa", el veuen fora de tot circuit electoralista i això inspira confiança. Unes noies el troben fins i tot atractiu i divertit. No és el meu propòsit fer-ne la ressenya. La crònica de l'Eva Piquer publicada a l'AVUI del 28 d'abril informà amb excel·lent resum de les idees que hi exposaren José Saramago i el filòsof Rafael Argullol, que presentà el llibre que motivà l'acte: *Assaig sobre la lucidesa*, editat simultàniament en català i en castellà per Edicions 62 i per Alfabeta. Fou un esdeveniment cultural i polític, no sols pels 800 assistents que reuní al Paral·lel, sinó pel moment de desconcert que vivim, i no

únicament els joves que hi prevalien. Els quatre minuts d'aplaudiments d'un públic dempeus a la cloenda, no eren únicament per a José Saramago ni per a Rafel Argullol, que intentà explicar-lo. La insòlita ovació palesava un dels fenòmens imprevisibles, que el mateix Argullol valorà com signes del segle XXI que "dominan nuestro rumbo" –ho digué en castellà, amb l'avertència prèvia que la conversa anunciada es faria en una sola llengua per evitar un diàleg surrealista–. Em va semblar una decisió raonable. Una conversa en portuguès i català podia fer-se sense les traduccions formals, atès que els dos protagonistes poden dialogar en la llengua de Cervantes. Argullol es referí al